

tione egeret & distinctione, nisi per nostros Hispanos id factum esset: Ideo ne alienis laboribus mem-

branas adimpleam, resolutius & remissive in hoc articulo me habebo, & ideo animaduertendum est, quia tunc, ei duos praecepius casus in proposito considerari pos-

Hic t secundus casus limitatur per Dd. quando non essent alii descendentes, qui succedant ei, cuius hereditati renuntiarum est cum juramento, quorum articulo me habebo, & ideo animaduertendum est, fauore emissa presumitur enuntatio, quia tunc, etiam si adiit collaterales & alii consanguines, non obstante renunciatione predicta, etiam si renuntians superuixerit ei, cuius hereditati renunciavit, non excluduntur ejus filii vel nepotes, sed admittuntur ad hereditatem autem vel proaui, ut tradunt Ant. Gom.

ad successionem avorum & proaorum admitti & Roderic. Suar. vbi supra, 10. ampliar. n. 62. & ind. l. 4.

non obstante renunciatione predicta jurata, quae limit. n. 9. & 10. quid bene probant, & Dd. id tenen-

tantum effectum sortiri intelligebatur, si ad renun-

tes allegant, & latissime etiam idem sequitur Rol. à

tinam hereditas delata fuisse, quae cum non Valle d. conf. 11. n. 12. & seqq. vbi sublimitat plures alle-

fuisset sibi delata, reperitur alia persona, cui principi-

gans, quando filia renuntians aliquid recipit pro

paliter fit prejudicium in dicta renunciatione, hoc

dote & parte sua, quia tunc nepos excluditur non

est filius, vel filii renuntiantis, quibus defertur nunc

vi renuntiationis, sed successionis, & hoc quando

hereditas: Vnde in ipsorum prejudicium valere non

filia aliquid accepit pro satisfactione sue partis, se-

debet dicta renuntatio, per nostrum tex. in his ver-

cus si accepit, ut nullo modo succederet & repudia-

bis supra relatis, quae nunc declaramus, & ita haec ret.

est communis opinio, vt plures allegans testatur Co-

uart. hic in 2. part. §. 2. n. 4. & §. 3. n. 6. & Roder. Suar. in

repetit. l. quoniam in prioribus, 4. limit. leg. Reg. n. 5. C. de-

qua in hoc text. nocet filii renuntiantis & ceteris li-

linoficio testam. & Ant. Gom. in l. 2. Taur. nu. 10. hanc te-

statur communem plures allegans Rol. à Valle conf.

11. n. 1. & seqq. pricipue n. 4. lib. 1.

3. Vbi t. n. 7. ampliat, etiam si filia receperisset dotem, &

cum ea vocaret se contentam, & dicit hanc opinio-

nem esse communem & tenendam in practica in ju-

dicando & consulendo, dum tamen nepotes confe-

rant dictam dotem receptam per matrem. Licit plu-

res alii Dd. teneant contra supradictam communem

ampliationem, quam ibi assignat, quos ibi ipse n. 3.

dum allegat Tiraq. in l. 1. si unquam, verb. donatione largi-

refert, eandem etiam ampliat. Hujus primi casus se-

quitur & testatur communem plures referens Tel-

lus Fernand. vbi supra, n. 61. licet Ant. Gom. vbi supra,

in 11. quest. nu. 21. & 22. licet idem Couar. contrarium,

teneat & fundat latissime contra hunc primum ca-

& non bene meo iudicio existimauerit in cap. Raynal-

dus, §. 2. n. 11. 4. de testam. Et cum his omnibus remanet

imo quod hoc casu noceat etiam renuntatio fi-

lii renuntiantis, & dicat hanc secundam opinio-

nem esse communem, allegans plures, qui eam se-

tem resolutius sunt examinantes pricipue quaestio-

quuntur, & quod ipse eam teneret in judicando &

reconsulendo. Sed meo iudicio verior & communior

petitionis diximus, hæc fuit nostra intentio, non

est prima opinio supradicta per nostrum text. & per

vero totam ipsius text. materialem perlegere, cum id

cetera fundamenta adducta per Dd. vbi supra, quam

perfectissime fecerit Couar. sed supradicta tantum

limitant aliquibus modis Roder. Suar. & Ant. Gom.

libuit tractare & examinare, licet nonnulla eorum

vbi supra, licet non veris, videndi sunt omnino, ean-

etiam tractauerit Couar. tum, quia noster casus pro-

dem etiam dicunt communem Tellus Fernand. in d.

positus id exigebat, scilicet, in quo juramentum

1. 6. Taur. n. 61. & Baeca in traſl. quem fecit de non melior.

confirmat actum alias inuidum, & jure ciuili re-

rat, dot. filia. cap. 74. n. 11. fol. 74. & nouissime D. Mo-

lin. d. lib. 1. Hispan. primogen. cap. 3. n. 47.

4. Secundus t. casus principialis est, quando filius, vel

breuius nos diximus. Ceteros vero casus, in qui-

filia renuntians cum juramento decessit post mor-

bus juramentum confirmat actum alias inuidum

tem patris vel matris cuius hereditati renunciavit, roburque praestat ei, prosequetur late alii com-

itaque ei superuixit: quo casu nostra gl. procedit & mentarijs edendis volente Deo. Interim habetis

est vera & communiter approbata, ut testantur Dd. duos potissimos casus, primum in d. l. authent. sacra-

omnes Hispani, vbi supra, & Rol. à Valle d. conf. 11.

menta puberum, C. si aduersus vendit. quam supra repe-

nunt. 8. & seqq. & idem Roder. Suar. in d. l. quoniam in-

prioribus, in 10. ampliar. num. 62. latius in d. 4. limit. nu. 9. de paſt. in 6. in quo etiam breuem repetitionem con-

ſtituimus.

Laus Deo Optimo Maximo.

D N.

D. IOANNIS
GVTIERREZ IVRISCONSULTI
HISPANI PRÆCLARISSIMI, CANONICI
DOCTORALIS ALMÆ ECCLESIAE
CIVITATENSIS.

Allegationes sive Consilia & Informationes Juris:

Allegatio I.

Hæc allegatio est in favorem Bartholomæ 9
de Frias, qui fecit contentum de pretio of-
ficii Rectoria huius ciuitatis Placentie te-
stamentariz patris sui defuncti, qui in suo
testamento iussit predicto filio suo dati hoc
officium, soluendo pro eo certam quanti-
tatem, vel dando contentum ad voluntatem
suorum testamentariorum infra sex menses
ad soluenda debita sua, prout latius conti-
netur in clausula testamenti dicti patris
infra positâ. Qui quidem Bartholomæus
soluit & dedit contentum dicti pretii ad
voluntatem matris suæ testamentariz in
solidum sui mariti, & postea conuetus fuit
dictus Bartholomæus ab heredibus patris
dicentibus, dictum Bartholomæum non
soluisse realiter dictum pretium, neque so-
luta fuisse debita dicti defuncti, & perebat
dictum Bartholomæum condemnandum
ad renunciandum dictum officium (quod
fibi datum fuit ex eo, quod predictum cō-
tentum dedit) vt venderetur & pretio i-
pius soluerentur debita defuncti.

S U M M A R I A.

1. Clausula testamenti Didaci de Frias.
2. Emens a testamentariz habente mandatum à testatore
ad venderendum, an sit securus, licet pretium, quod de-
dit, non conuertatur in debita & legitima defuncti, sed
in rem propriam exequitoris vendentis, & an ipse
exequitor teneatur.
3. Exequitoris testamenti venditio quando tractare pos-
sit, & quando non?
4. Empor pignoris dati cum facultate vendendi, an sit se-
curus, venditione facta dolo creditoris vendentis?
5. Exequitoris venditio non bona fide facta an sit retrac-
tanda?
6. Emor rerum minoris, qui soluit pretium tutori vel cu-
ratori minoris, an sit securus in empione sua, si pre-
tium non soluatur creditori minoris? & numeris se-
quentibus.
7. Emporis non effectat ad sollicitudinem, in casu authent.

hoc jus porrectum, C. de sacrosanct Eccles. quae
pretium soluatur creditoribus Ecclesia.
Emens à debitu rem obligatam cum consensu credito-
ris, licet debitor pretium non soluat creditori, est se-
curus.

10. L. 62. tit. 18. part. 3.

Muens non debet esse sollicitus, in quam causam con-
uerterat pecunia misuata, sed quod causa afferatur
per procuratorem recipientem.

11. Emens ab herede, ut sit securus, quid debeat facere &
procurare.

12. L. 60. tit. 18. part. 3, benè intellecta.

13. L. 60. tit. 18. part. 3, benè intellecta.

14. Testamentarius de iure non potest habere fidem de pre-
tio.

15. Limitatur, quando testator voluit contrarium.

16. Unumquodque verbum, etiam minimum, non debet esse
sine virtute aliquid operandi.

17. Verbum, voluerit, simpliciter & de per se prolatum,
denotat liberam & absolutam voluntatem.

18. Verbi huius, voluerit, natura est, ut possit quis facere
voluntatem suam, etiam iniquum.

19. Verba hec, facias ad voluntatem tuam, referuntur
ad absolutam voluntatem, non vero ad arbitrium bo-
ni viri.

20. Commissarius cui fuit concessa facultas contrahendi per
verba significantia liberam voluntatem, omnia potest
facere duobus exceptis.

21. Testamentarius unus ex pluribus in solidum constitutus,
potest ipse solvi, quia acceptauit, omnia sibi com-
missa facere.

22. Vbicunque tractatur de damno evitando, omne verbum,
etiam quod inducit liberam voluntatem, debet reduci
ad arbitrium boni viri.

23. Offensus cuius arbitrio submisit se offendens, si excedat
modum, reducitur eius arbitrium ad arbitrium boni
viri.

24. Arbitri, licet in compromiso dictum sit, quod possint fa-
cere ad libitum voluntatis sua, & tollere de iure u-
nius partis, & dare alteri, si immoderatae iudicent, eo-
rum arbitrium reducitur ad arbitrium boni viri, &
qua sit ratio.

25. Desiderium & voluntas testatoris, ut filius suis maior
habeat officium Rectoria, demonstratur ex clausula
testamenti.

26. Inferior non potest alteri tollere indultum & concessio-
nenem super Principem factam.

27. Papa si prouidit alicui de beneficio quamvis prouisio sit
nulla ex aliquo defectu, tamen illud beneficium rema-

- net reseruatum, & in illo ordinaria se intromittere non potest.
- 28 Clausula supradicta testamenti ponderatur in favorem delli Bartholomei de Fries.
- 29 Confesso procuratoris dicentis se pecunias mutuas domini nomine receperisse, non praedictat domino, si de illo mutuo non constat vere.
- 30 Limitatur hoc, quando dominus dedit mandatum procuratori suo ad accipendas pecunias mutuo, & ad id confitendum, &c.
- 31 Procurator seu exsequitor testamentarius tenetur domini rationem reddere.

Presupposta t̄ clausula testamenti Didaci de Fries, quae est hujusmodi:

Item, Digo que porque mi deseo y voluntad es que Bartholomeo de Fries mi hijo mayor oya mi Regimiento, que queriendo el se le den, pagando el por el dicho Regimiento, mil y dozientos ducados, para pagar mis deudas, y librar mis censos, los cuales pague dentro de seis meses de como falleciere, a la persona que ouiere el dicho Regimiento por mi renunciaciōn en confianza, mando que no renuncie en el dicho Bartholomeo de Fries, hasta auer pagado los dichos mil y dozientos ducados, o dando contento dellos a voluntad de mis testamentarios. E si el dicho Bartholomeo de Fries dentro de los dichos seis meses, no pagare los dichos mil e dozientos ducados como dicho es se dispongā del dicho Regimiento libremente, para el e si lo que via dicho, para pagar mis deudas, y redimir mis censos.

Duo praeципue sunt videnda: Primo, An ille, qui emit à testamentario habente mandatum à testatore ad vendendum, sit securus, licet pretium, quod soluit, non convertaur in debita vel legata defuncti, sed in rem propriam exsequitoris vendendis, & an ipse exsequitor teneatur? Secundo est videndum: An oratio hac: à voluntate de mis testamentarios, posita in clausula predicta, operetur aliquid ultra regulas iuriū communis?

2 Circa t̄ primum dubium respectu emptoris, an sit securus: In hoc casu inuenio Bart. in l. alio, n. 2, ff. de am. & cibar. legat. vbi dicit, quæro, quid si dicitur in instrumento, quam pecuniam recepit in mei præsentia Notarii; loquitur Bart. in testamentario, qui vendidit rem defuncti & accepit pretium] sed non appareat, quod legatariis sit soluta, an sufficiat emptori? Respondeo sic, quia cum ob istam caussam haberent mandatum exsequidores a testatore, sufficit, quod emptores ob istam caussam soluerint, licet exsequidores in istam caussam non convertant, & ad hoc allegat Bart. tex. in l. 1. s. non autem, ff. de exercit. al. & est in vers. unde querit, vbi probatur, quod si præpositus naui mutuatus nummos ad resciendam nauim mox murauit voluntatem, & nummos in suos vsus convernat, datur actio mutuantis contra dominū, qui præpositus eum, licet in ejus utilitatē non sint conuersi nummi, quia imputet sibi exercitor, qui talem præposuerit: Ergo ita & eodem modo in nostro casu dicendum est, quod cu exsequitor non seruauit debitam formam in vendēdo, quia non posuit manus ad mobilia, quæ exstabat, vel nō fecit subhaftationē, vel rē magni pretij dedit pro modico, & sic non bona fide vendidit: non vero loquitur Bart. quādō pretium redactum ex venditione non fuit cōversum in utilitatē defuncti, & sic quādō ex parte exsequitoris effet culpa in pretio cōvertēdo, cū tamen effet seruata solēntas, imo hoc ultimo casu fortius tenet idē Bart. in d. l. alio, n. 25, quod emptor sit securus, etiā exsequitor in utilitatē defuncti nō conuertat pretium, quia imputet sibi testator, qui talē exsequitorem constituit, per tex. in l. 1. s. non autem, vers. unde querit, ff. de exercit. al. & ita concordant eos in suam utilitatē propriam, sit securus emptor, quandoquidem ipse soluit, & imputet sibi testator, qui talem exsequitorem deputauit & constituit.

3 Secundo, t̄ pro hac opinione est elegans doctrina Pauli de Castr. in l. si preiū, C. de procur. vbi dicit, quod Tertio, t̄ principaliter in favorem dicti Bartholomai de Fries allego Greg. Lop. in l. 60 in gl. fzo pagarunt quandam possessionem pro exsoluendis legati, it. 18 par. 3. vbi querit: An emptor, qui soluit tutoris & debitū defuncti, non seruata debita forma possit retractari venditio, tamen si habent potestatem soluatur creditori minori? & inquit videri quod sic, per vendendi, vt moris est, & ipsi vendant nō bona fide, illē legē Regiā, juxta id, quod notat Bart. in d. l. alio, vers.

vt quia poteraht ponere manus ad mobilia, quæ existabant, vel non fecerint subhaftationem ad videntum an poterant habere majus premium, vel pretium conuertant in utilitatē heredis, quod propter istas causas non est retractanda venditio, nisi in subsidiū, si exsequitores non repariantur soluendo, & sic heres deber incipere ab eis, non ab emptore, nisi in subsidium, ne emptor remaneat deceptus ex potestate testatoris data suis exsequitoribus, & ex fide, quam habuit de eis: Nā justius est, quod hoc potius noceat heredi, quam emptori, qui non deber esse curiosus, quod exsequitores conuertant in cauillam pro qua vendiderunt, arg. l. doli, in fin. ff. de nouat. vbi probatur, quod debitor non datur exceptio aduersus secundum creditorem, quem accepit per nouationē, quia hic secundus creditor nō facile scire potest, quid inter eum, qui delegatus est, & debitorem actum est: & etiā scire, dissimulare debet, ne curiosus videatur: quæ omnia verba opime quadrant in nostro casu, & emptor, qui emit à testamētario, non deber esse curiosus, in exquirēdo, an debita defuncti soluantur nec preto, quod dedit, etiā sciat, quod non soluantur. Et per hoc tollantur objectiones, quæ ab aduersis partibus opponebantur, dicendo, quod dictus Bartholomaeus de Fries sciebat, pretium dicti officij cōuertendum esse in exsolutione debitorum defuncti, & non esse soluta dicta debita. Quia ad hoc respondeo, non debere de hoc dictum emptorem esse curiosum, sed exsequitor videat quid facit, & imputet sibi testator, qui talem elegit sibi exsequitorem.

Secundo, t̄ mouetur Paulus per tex. in l. 1. C. si vend. 4. pign. agatur, cui cōsonat l. 49. tit. 13. par. 5. vbi probatur, quod si creditor, cui est jus vēdēi pignus, illud vēdat dolo malo, debitori datur actio cōtra creditorem vendentem, quanti sua interficit, non vero contra emptorē, nisi eo casu, quo creditor nō sit soluēdo, & emptor quoque in mala fide fuerit: Ergo ita & eodem modo in nostro casu dicendum est, & ita inquit Paulus vbi supra, esse de nostra quæstione casum in illo text. & quod propter hoc recusauit consultare pro herede, qui vendicabat recta via ab emptore, omissis exsequitoribus, sicuti in præsenti nostra specie fit.

Negq; t̄ obstat quod Bart. in d. l. alio, n. 13. & se 7. teneat, quod quādō exsequitor nō vendidit bona fide, vēditio est retractāda, & prius agendū est contra emptorē, qui Bart. ibi, solūm loquitur in primis duobus casibus relatis per Paul. vbi supra, quotiescūque exsequitor non seruauit debitam formam in vendēdo, quia nō posuit manus ad mobilia, quæ exstabat, vel nō fecit subhaftationē, vel rē magni pretij dedit pro modico, & sic non bona fide vendidit: non vero loquitur Bart. quādō pretium redactum ex venditione non fuit cōversum in utilitatē defuncti, & sic quādō ex parte exsequitoris effet culpa in pretio cōvertēdo, cū tamen effet seruata solēntas, imo hoc ultimo casu fortius tenet idē Bart. in d. l. alio, n. 25, quod emptor sit securus, etiā exsequitor in utilitatē defuncti nō conuertat pretium, quia imputet sibi testator, qui talē exsequitorem constituit, per tex. in l. 1. s. non autem, vers. unde querit, ff. de exercit. al. & ita concordant eos in suam utilitatē propriam, sit securus emptor, quandoquidem ipse soluit, & imputet sibi testator, qui talem exsequitorem deputauit & constituit.

Tertio, t̄ principaliter in favorem dicti Bartholomai de Fries allego Greg. Lop. in l. 60 in gl. fzo pagarunt quandam possessionem pro exsoluendis legati, it. 18 par. 3. vbi querit: An emptor, qui soluit tutoris & debitū defuncti, non seruata debita forma possit retractari venditio, tamen si habent potestatem soluatur creditori minori? & inquit videri quod sic, per vendendi, vt moris est, & ipsi vendant nō bona fide, illē legē Regiā, juxta id, quod notat Bart. in d. l. alio, vers.

Prima Allegatio.

vers. quero, quid si dicitur ff. de alim. & cibar. lega. vbi decidit, quod si exsequitor testamenti vendidit fundū ad soluēda legata, cui soluit pretiū emptor, erit emptor statim securus, licet exsequitor pretiū nō conuertat in solutionē legatorum Hactenus Greg. Lop. Qui t̄ pro sua opinione allegat etiā alia doctrinam ejusdē Bart. in aut hōc ius porreñt, in vers. quero dicitur h̄c. C. de sacr. Eccles. & est in n. 13. vbi tenet Bart. quod in casu d. aut hō nō spectat ad sollicitudinē emptoris, quod pretiū soluatur creditorib. Ecclesie, sed sufficit, quod ipse soluat de superioris mādarō: Ergo ita & eodem modo dicēd est in nostro casu, & à fortiori quia si in re Eccles. & minoris emptorib. hoc statutū est, quib. rei venditā nō conuertatur in solutionē debitorū: at vero in nostro casu non petū creditores officiū hoc Rectori, sed ipsamet testamentaria & alijs, qui dicūtur heredes, qui nō possunt venire contra factū propriū & cōtra voluntatem sui defuncti, cuius heredes dicūtur: si vero aliquod jus præterēdā, id intendant contra dictā testamentariam, quæ cōtentū recipit & habuit se pro cōtentā & satisfactā à dicto Bartholomeo de dicto pretio hujus officij, quia dictus Bartholomaeus soluit dictam quantitatē, partem creditoribus defuncti, partem etiam alijs personis qui bus voluit solui dicta testamentaria, provt constat ex scriptura publica in processu producta.

Vterius t̄ Greg. Lop. vbi supra, in sui favorem adducit bonum text. in l. scut. §. illud ff. quib. mod. pign. vel hypot. sol. vbi probatur, quod si debitor de consensu creditoris vendiderit, vel pignorauerit rem obligatam ad satisfactionem debiti & litionem pignoris, & postea ipse debitor, qui accepit pretium, non soluit illud creditori, erit securus talis emptor vel secundus creditor, & præfertur primo creditori, quia jam ipse soluit & licite emit de voluntate primi creditoris, & ei nocere debet fraus vendoris: Ergo ita & eodem modo dicēd est in nostro casu, quod cū vēditio hujus Rectoriā jure licito & permittēte testatore, imo, eo jūbente, facta sit dicto Bartholomaeo ejus filio majori propter summū amorem, quæ erga eum habebat, non deber retractari venditio, licet testamentarius pretium ejus in utilitatē defuncti in exsolutione debitorum ejus non conuertat.

9 Reperio t̄ etiam, quod idem Greg. Lop. in l. 24 gl. mag. incip. entonce, vers. stem, (quia tali casu non videatur agi posse actione reali tit. 13. part. 5.) refert & sequitur doctrinam ejusdem Bart. in d. l. alio, n. 25.

10 Quarto, t̄ & principaliter in favorem dicti Bartholomaei adduco elegantem leg. 6. tit. 18. part. 3. in vers. qual prometio. Nam cum lex illa præscribat formam scripturæ venditionis rei immobilis factæ per exsequitorem testamēti, inquit in d. vers. El qual prometio e otorgo e conocio el albacea so bredischo, que recibio y pafso a su poder para pagar las mandas, e las deudas de sus duchas, scilicet pretium rei vēdēre, quia de eo in verbis proximis superiorib. illius legis fit mentio. Pôdero ergo legem expressam, quæ nō requirit ad hoc, quod emptor sit securus, quod pretium cōuertatur in debita & legata defuncti, sed tantum, quod testamentarius fateatur se in illā caussam recipere: Ergo si recipiat, licet in suos vsus conuertat, erit securus emptor.

11 Quinto, t̄ pro dicta Bartholomaeo facit optima doctrina Bart. in l. doli mali, n. 8. ff. de nouat. vbi tenet per d. l. s. non autem, ff. de exercit. quod si procurator, habens speciale mandatū ad recipiendam pecuniam mutuo in certum quendam vsum cōuerit, & recipiat, sufficit, procuratorem caussam afferere, quia non debet esse sollicitus mutuans, an conuertatur pecunia in illam caussam, sed solūm quod caussa afferatur per procuratorem: & ibi Alex. in addit. ad Bart. lit. E. alia addicēt: Ergo ita in proposito dicendum est, cum testamētarij, & vñusquisque eorum habeant speciale mandatū in solidum à testatore in testamento ad vendendum dictum officium dicto Bartholomaeo, & ad satisfactionem pretij recipiendam.

12 Superiosibus t̄ omnibus non obstante text. in l. ff. s. & si prefazam, in vers. quarum pretia in legata vel fidicomis, & alio, jam lupia